

COPYDAN TEKST & NODE, JANUAR 2012

T&N 2012

ÅRETS UDBETALING

side 5

SÅDAN HAVNER BETALINGEN I DE RETTE LOMMER

side 6

INTERNATIONAL OPHAVSRET

side 12

Af Anders Kristian Rasch, Direktør for Copydan Tekst & Node

POSITIV UDVIKLING OG MANGE UDFORDRINGER

Når du nu sidder med T&N Nyt 2012 i hånden, er det sikkert, fordi du har modtaget kopivederlag fra os. Måske er det første gang, du får penge, måske er det en tilbagevendende begivenhed år efter år.

Tekst & Node har været inde i en positiv udvikling igennem de seneste år, når det gælder indkassering af vederlag til rettighedshaverne. Det er imidlertid ikke en selvfølge! Dels skal der arbejdes hårdt for at få de rette aftaler på plads med brugere og kunder. Dels skal vi sørge for at få etableret det rette fordelingsgrundlag gennem indberetninger fra brugerne, og endelig skal vores dygtige researchere fordele pengene. Alt dette er jo kernen i vores arbejde, så emnet for mit indlæg drejer sig om nogle helt andre og meget aktuelle udfordringer, nemlig nye tendenser, som rettighedshaverne står overfor teknologisk og internationalt.

Den digitale udvikling udviser grænser

Mere og mere materiale bliver digitalt, så det er klart, at vi er meget optaget af dette i T&N. Derfor har vi i øjeblikket strategiske drøftelser med vores ejere om fremtiden. Det er ikke nemme diskussioner, fordi alt i den digitale verden er i en så rivende udvikling, at det er forbundet med en høj grad af usikkerhed.

Der er en stigende tendens, især internationalt, til, at

ophavsretten er under pres. Det skyldes navnlig, at territorialt afgrænset lovgivning ikke giver meget mening i en verden præget af internettet. Der er derfor en række initiativer både i EU og i bredere internationalt regi, som vil kunne få stor indflydelse på ophavsretten i den nærmeste fremtid. Nogle af disse initiativer er omtalt i dette T&N Nyt.

Herhjemme har både brugere og rettighedshavere klart tilkendegivet, at svaret på disse udfordringer er fleksible, men klare aftaler. Det har de udtrykt så sent som i forbindelse med Europa-Kommissionens udkast til direktivforslag om forældreløse værker, som i øjeblikket behandles i EU-regi.

Aftaler giver indflydelse på egne værker

Desværre peger pilen ikke nødvendigvis i samme retning i et overordnet internationalt perspektiv. Her er der meget stærke kræfter, der lobbyer for indskrænkninger i og undtagelser fra den ophavsretlige eneret. Det sker blandt andet i FN-organisationen WIPO (World Intellectual Property Organization).

Men hvorfor er det så, at aftaler er bedre? Det umiddelbare svar ud fra et rettighedshaversynspunkt er, at det naturligvis er bedre for rettighedshaverne, at de selv har mulighed for

Fortsættes side 4

Fortsat fra side 3

at få indflydelse på, hvad brugerne må og kan gøre med deres materiale, og at der betales for brugen. Men det er ikke hele svaret. Aftaler giver også fleksibilitet i og med, at de kan tilpasses forholdene. Indskrænkninger og undtagelser giver usikkerhed lige så snart, man står med en problemstilling, som ikke lige passer ind i systemet. Det gælder også i lande, hvor man opererer med mere fleksible undtagelsesbestemmelser såsom "fair use" (USA) og "fair dealing" (Canada). Her er det i sidste ende op til domstolene at afgøre, hvorvidt brugen af materialet er i strid med ophavsretslovgivningen. Det siger sig selv, at dette kan give anledning til usikkerhed både for rettighedshavere og for brugere. Alt i alt er aftalemodellen altså at foretrække.

Samarbejde giver resultater

Et projekt, som baserer sig på et godt samarbejde og i sidste ende også på en aftalemodel, er Musikportalen. Dette spændende projekt forventer man sig meget af i musikrettighedshaverkredse. Også her er Tekst & Nodes rolle at være rettighedsklareringscenter, og sandsynligvis bliver Tekst & Node også det sted, hvorfra der fordeles penge for brugen af materialet til rettighedshaverne. Herudover finder du også en række korte nyheder og informationer i T&N Nyt 2012. God læselyst!

*Anders Kristian Rasch
Direktør for Copydan Tekst & Node*

Foto: Skoufotografi.dk

ÅRETS UDBETALING AF "KOPIPENGE"

Skoler, virksomheder samt offentlige og private institutioner betaler til Copydan Tekst & Node for at kopiere. Pengene sender vi videre til rettighedshaverne, dvs. dem, der har skrevet, udarbejdet og udgivet det kopierede materiale.

40.000 danske og udenlandske forfattere, komponister, illustratører og udgivere får del i "kopipengene" i år. Der ligger 722.000 kopisider til grund for udbetalingen af et beløb på i alt 260,9 mio. kr.

I januar udbetaler vi kopivederlag fra undervisningsområdet og sognene. Figuren viser, hvor mange penge, der i år udbetales fra de enkelte områder. Opgørelse og udbetaling af kopivederlag fra private virksomheder, stat, kommuner mv. sker i april/maj 2012.

**TEMA:
SÅDAN
HAVNER
BETALINGEN
I DE RETTE
LOMMER**

Af Michala Hauge Kofoed

UNIKT SYSTEM DER SIKRER PENGE TIL DEN ENKELTE

Tekst & Node er en af de få ophavsretsorganisationer i verden, der registrerer kopier så detaljeret, at vi kan udbetale kopivederlag til de enkelte personer og udgivere, der står bag det kopierede materiale

På trods af at der kun er ganske få lande i verden, hvor ophavsretsorganisationerne for autorer og udgivere fordeler indtægterne fra kopiering helt eller delvist til de enkelte forfattere og udgivere, bakkens princippet op af IFRRO, der er sammenslutningen af ophavsretsorganisationer i hele verden:

- Ideally the money collected should be distributed to the authors and publishers in accordance with the actual use of their works, hedder det i IFRROs Quick Guide to Collective Management of Reproduction Rights. Men videre kommenterer IFRRO dog, at princippet måske slet ikke er muligt i praksis.

Kan det overhovedet lade sig gøre?

Nej, det kan ikke lade sig gøre, hvis Tekst & Nodes kunder, dvs. virksomheder og undervisningsinstitutioner, der har en kopieringsaftale, ikke oplyser os om, hvad de fotokopierer og printer.

Mod en årlig betaling kan vores kunder kopiere fra alverdens udgivelser, de skal "bare" fortælle os, hvad og hvor meget de kopierer. Det er en stor opgave for dem, og

det kræver en fokuseret informationsindsats fra vores side. Men det lykkes alligevel hvert år.

'Hands on' på 722.000 kopier

- Selvfølgelig kan vi ikke få indberetninger fra alle om alt, det vil kræve for meget af dem, der kopierer og printer, og det vil medføre alt for store udgifter for Tekst & Node til administration og registrering. Derfor bygger vores individuelle fordelingsystem på nogle meget omfattende indberetninger – en slags meget store stikprøver, hvor statistisk udvalgte kundegrupper indberetter al kopiering af beskyttet materiale igennem en længere periode, forklarer Vibeke Andersen, der er leder af Tekst & Nodes afdeling for Research og Dokumentation, og oplyser videre, at - de ni medarbejdere, der registrerer kopierne, i år har haft 'hands on' på 722.000 kopisider. Oplysningerne fra indberetningerne bliver sat ind i en statistisk model, der er udarbejdet af et eksternt statistikbureau. På den måde får vi et dækkende billede af, hvad og hvor meget der kopieres på alle landets skoler og uddannelser.

INDIVIDUEL FORDELING

Ophavsretsorganisationer, der bygger på individuel fordeling, fordeler kopivederlag til de autorer og udgivere, der har produceret det materiale, der er blevet kopieret. Individuel fordeling kræver et meget omfattende samarbejde med institutioner og virksomheder for at få oplysninger om, hvad og hvor meget der helt præcist bliver kopieret. Systemet kræver samtidig et omfattende registreringsarbejde. Udover Tekst & Node er der kun ganske få lande i verden, hvor organisationer benytter hel eller delvis individuel fordeling.

KOLLEKTIV FORDELING

Modstykket til individuel fordeling er kollektiv fordeling. Ophavsretsorganisationer, der benytter kollektiv fordeling, registrerer ikke kopier på enkeltværksniveau. I lande med kollektive fordelingsystemer giver ophavsretsorganisationen pengene videre til autor- og udgiverorganisationerne, der herefter forvalter pengene på forskellig vis efter aftale med de aktuelle interessenter.

TEKST & NODE ER EN ENER

I langt de fleste lande benytter man det kollektive fordelingsystem. Kun ganske få ophavsretsorganisationer i verden fordeler individuelt. Heraf er Danmark det eneste sted, hvor der fordeles til alle, hvis værker er blevet indberettet. Det gør organisationerne i verdens øvrige lande ikke, da de opererer på et såkaldt eneretsgrundlag. Det betyder, at de har aftaler med de enkelte rettighedshavere, i langt de fleste tilfælde kun forlag, om varetagelse af lige netop deres værker. Kopivederlaget udbetales til forlaget, der herefter forvalter autorens andel. Modsat eneretsmodellen kan Tekst & Node varetage alles kopirettigheder, uanset om de er organiseret i en autor- eller udgiverorganisation eller ej. Det kan lade sig gøre, fordi Tekst & Node, på baggrund af mandat fra en lang række autor- og udgiverorganisationer, er godkendt af Kulturministeriet til at indgå såkaldte aftalelicenser. Det er disse aftalelicenser, der gør, at Tekst & Node kan udbetale kopivederlag til alle rettighedshavere.

Læs mere om andre landes ophavsretsorganisationer på www.ifro.com

*Jens Birkmose
Skolekonsulent for Tekst & Node*

HELDIGVIS ER DET DE FÆRRESTE SKOLER,
DER HELT "GLEMMER" AT INDBERETTE

Foto: Torben Birkmose

Af Michala Hauge Kofoed

UDEN SAMARBEJDE MED SKOLERNE ER DET IKKE MULIGT

På skoler og uddannelser bliver muligheden for at sammensætte undervisningsmateriale fleksibelt fra forskellige kilder – både trykte og digitale – udnyttet på bedste vis

Det er naturligt for undervisere at bruge mange kilder – også i form af kopier. Derfor fokuserer Tekst & Node særligt på undervisningsområdet, som vi informerer grundigt om, hvordan indberetning af deres kopier foregår. For hele princippet om individuel fordeling bygger på fyldestgørende oplysninger om, hvilke titler og hvor meget, der bliver kopieret.

Hvert år oplyser 150 skoler, hvad de kopierer

I praksis betyder det, at alle uddannelser på universitetsniveau årligt indberetter deres kompendieproduktion til os. Herudover er der hvert år 150 forskellige grund- og tekniske skoler, der indberetter alle deres print- og kopieringsjobs igennem et helt undervisningsår. Det sker ved, at hver enkelt lærer sender en ekstra kopi og oplysning om kilde og antal kopier, hver gang han/hun kopierer.

Det er en stor opgave, der kræver en ekstra indsats fra de ansatte på skolerne. Men det er også en udfordring for Tekst & Node at engagere skolerne igennem et helt år.

- Det er jo klart, at lærerne i deres dagligdag har mange andre ting i hovedet end at indberette til Tekst & Node, det ligger jo ikke øverst på listen for dem, siger Jens Birkmose, der er en af de syv konsulenter, som Tekst & Node hvert år sender på besøg hos de indberettende skoler netop for at få indberetningen på deres dagsorden.

- Jeg kan godt sætte mig ind i deres situation. Jeg har selv, som underviser på en erhvervsskole, prøvet, at skulle indberette og ved, at når man har travlt, er det let at glemme det eller springe over. Undervisningen fylder tankerne og med seks kollegaer i kø ved kopimaskinen i et kort frikvarter, går det jo stærkt. Derfor lægger jeg vægt på budskabet "det er let at indberette", og at det handler om planlægning af opgaven – at være bevidst og finde sin egen rutine.

Jens Birkmoses opgave er da også netop at gøre opgaven med indberetningen så enkel som mulig for lærerne. Samtidig skal han engagere dem i sagen og sælge budskabet om, hvor vigtigt det er for de mange forfattere og forlag at få penge

for kopierne. En undersøgelse blandt 230 lærere, som analysebureauet Inzights foretog for Tekst & Node i 2010, viste da også, at 86 % af de adspurgte var helt klar over, at Tekst & Nodes opgave er at sørge for, at forfattere, komponister og forlag får betaling, når deres bøger og værker bliver kopieret på skolerne.

- *Det er faktisk sådan, at de fleste ikke bare ved, at det forholder sig sådan, men også finder det rimeligt, at der skal nogle penge til de forfattere, som de nogle gange bruger og i nogen tilfælde oven i købet misbruger, fordi de bruger meget kopi-materiale frem for at købe lærebøger,* fortæller Jens Birkmose om sine erfaringer fra møderne på skolerne. Statistikkerne fra indberetningerne viser desværre ind imellem, at der kan være et stykke vej fra at forstå og respektere princippet til selv at yde noget i forbindelse med indberetning, og det ærgrer Jens Birkmose, der gør en dyd ud af at forklare, at der ikke skal andet til end en simpel kildeangivelse og et tal, der angiver, hvor mange elever, der får kopierne.

- *Mit grundbudskab er: "Sørg altid for en fornuftig kildeangivelse". Påfør denne og antal elever øverst på kopien, hvad enten den er på papir eller digital, og læg den så i en bakke eller i en digital postkasse til månedlig indsendelse til Tekst & Node. Det er, hvad Tekst & Node skal bruge for at kunne udbetale til de rigtige forfattere og forlag.*

- *Man skal lige i gang og gøre det et par gange, og så viser det sig tit for lærerne, at det faktisk er ret nemt. Samtidig er det jo helt almindelig god skik at skrive kildehenvisning på det materiale, man bruger. Når lærerne selv husker kildeangivelse, er de samtidig et forbillede for eleverne, der jo alligevel skal lære at*

henvise til litteratur på en god og præcis måde. Eleverapporter med kildehenvisninger letter også lærernes indberetningsansvar, når elever anvender materialer mangfoldigt.

Heldigvis er det de færreste skoler, der helt "glemmer" at indberette. - *Jeg sender altid en lille hilsen på mail til skolerne i slutningen af måneden for at holde dem ved ilden, det plejer at være nok. Og langt de fleste skoler er positivt indstillede, når de først kommer i gang,* slutter Jens Birkmose, der glæder sig til maj måned, hvor han skal besøge sin del af de 150 skoler, der overtager indberetningsopgaven fra de skoler, der i skoleåret 2010-11, gjorde det muligt for Tekst & Node at fordele kopivederlaget til de rigtige rettighedshavere.

Foto: Torben Birkmose

SPECIFIKATION AF UDBETALING PÅ PAPIR OG E-MAIL TILSENDES IKKE LÆNGERE AUTOMATISK

Hvis du efter den 1.1.2013 vil have specifikationen på papir, skal du kontakte Tekst & Node

Fremover sender vi ikke specifikationen med posten, da det både er omkostningskrævende og miljøbelastende at sende de mange tusinde breve ud. De senere år har vi forsøgt os med at maile specifikationen til dem, der har ønsket det. Det fungerer ikke tilfredsstillende, fordi vores e-mails ofte fanges i spamfiltre, eller fordi der er fejl i de oplyste mailadresser. Derfor vil specifikationen fra 1.1.2013 som udgangspunkt kun være at finde på vores online service "C-selv".

WWW.TEKSTOGNODE.DK/CSELV

Du kan stadig få papir

Ønsker du alligevel at få din specifikation sendt på papir, er du velkommen til at kontakte os på tlf. 35 44 14 93. Du kan også logge dig på C-selv og her vælge at få din specifikation på papir.

Har du ingen adgangskode til C-selv?

Hvis du har glemt eller ikke modtaget din adgangskode til C-selv, kan du kontakte os via mail: tekstognode@copydan.dk eller på tlf. 35 44 14 93.

TEMA:
INTERNATIONAL
OPHAVSRET

Af Martin Klitgaard

MED FOKUS PÅ INTERNATIONAL OPHAVSRET

Debatten om ophavsret har været markant de seneste år. En ny, digital verden udfordrer vores traditionelle syn på og opfattelse af måden, hvorpå vi hidtil har ageret i forhold til ophavsret. Film, musik, tekster, noder og meget andet kan distribueres og mangfoldiggøres i et omfang og med en hastighed, der ikke før har været mulig. Dette er ikke en nyhed. Nyheden ligger i, at specielt EUs fokus på de udfordringer og i særdeleshed de muligheder, denne teknologi fremadrettet kan benyttes til, skaber et håb om, at alverdens tekster og noder kan benyttes af langt flere mennesker, uden at ophavsrettighederne krænkes.

Tekst & Node følger udviklingen tæt og deltager i en række forskellige internationale møder og fora. Formålet er naturligvis, at vi vil holde os orienterede, udveksle erfaringer og videreformidle beslutninger for at sikre danske rettighedshaveres interesser.

Af Martin Klitgaard

OPHAVSRET PÅ AGENDAEN UNDER DET DANSKE EU-FORMANDSKAB

Med den øgede digitalisering sker der en større udveksling af ophavsretligt beskyttede værker på tværs af landegrænser

Udviklingen har medført, at EU i disse år har større fokus på ophavsret end hidtil. Derfor vil ophavsret være på agendaen under det danske EU-formandskab i 2012.

EU ønsker at bevare den europæiske kulturarv og gennem digitalisering sikre tilgængeligheden af bl.a. tekster på tværs af landegrænser. Dette skal ske ved en retfærdig og gennemsigtig forvaltning af ophavsretligt beskyttede værker, som medlemslandene kan blive enige om. Det forventes derfor, at der under formandskabet bliver truffet beslutninger på en række områder, som endnu ikke er reguleret mellem EU-landene.

Forældreløse værker

Et af de punkter, der formentlig vil blive drøftet under formandskabet, er Europa-Kommissionens direktivforslag om såkaldte "forældreløse værker". Begrebet betegner et værk, hvor man ikke kan identificere eller finde frem til, hvem rettighedshaver(ne) til værket er. Tanken med direktivforslaget er at give offentlige kulturinstitutioner, herunder

navnlig biblioteker, mulighed for at digitalisere værkerne for at sikre kulturarv - også selvom det ikke er muligt at få de ukendte rettighedshaveres tilladelse.

I direktivet lægges der op til, at den enkelte institution, der ønsker at digitalisere et værk, skal gøre en kvalificeret søgeindsats for at finde rettighedshaveren, før værket kan erklæres forældreløst. Direktivet indebærer desuden et princip om gensidig anerkendelse mellem EU-landene. Det betyder, at søgeindsatsen, der ligger til grund for, at et værk erklæres forældreløst, kun behøver at blive udført i ét land. Forslaget er i behandling i Europa-Parlamentet og i Europarådet og forventes at blive færdigbehandlet i løbet af det første halvår af 2012 under Danmarks EU-formandskab.

Out of commerce

Når et værk ikke længere udgives, eller af andre årsager ikke længere er kommercielt tilgængeligt på markedet (Out of commerce), har Europa-Kommissionen sammen med en række internationale rettighedshaverorganisationer, biblioteker og ikke-kommercielle kulturinstitutioner indgået en hensigtserklæring, Memorandum of Understanding (MoU), der skal sikre, at bøger og fagtidsskrifter kan massedigitaliseres og sikres for fremtiden.

Det er nu op til de forskellige involverede interessenter at omsætte MoU i praksis i kraft af samarbejder mellem de nævnte institutioner og repræsentanter for rettighedshaverne.

Kollektiv forvaltning

Endelig ser Europa-Kommissionen også på, hvordan man kan forankre og formidle en gennemsigtighed inden for kollektiv forvaltning, så der skabes mere lige konkurrencevilkår for rettighedshavere, forvaltningsorganisationer, brugere og leverandører i hele EU. Her lægges der særlig vægt på

"Kom lille ven, vi skal nok passe godt på dig!"

forvaltningen af online musik på tværs af landegrænser, men kommissionen overvejer også, hvordan man sikrer generelle retningslinjer for gennemsigtighed og god skik i forvaltningen af andre kollektivt forvaltede områder, herunder tekstområdet. Direktivet skal sikre rettighedshavere i Europa en retfærdig og ensartet forvaltning af deres ophavsrettigheder og kopivederlag.

Det forventes, at Kommissionen fremlægger et direktivforslag for kollektiv forvaltning i første halvdel af 2012.

Tekst & Node på det europæiske landkort

Helt konkret følger Tekst & Node nøje de drøftelser, der foregår om EUs forslag og henstillinger, både på nationalt plan og som medlem af den internationale ophavsretsorganisation IFRRO.

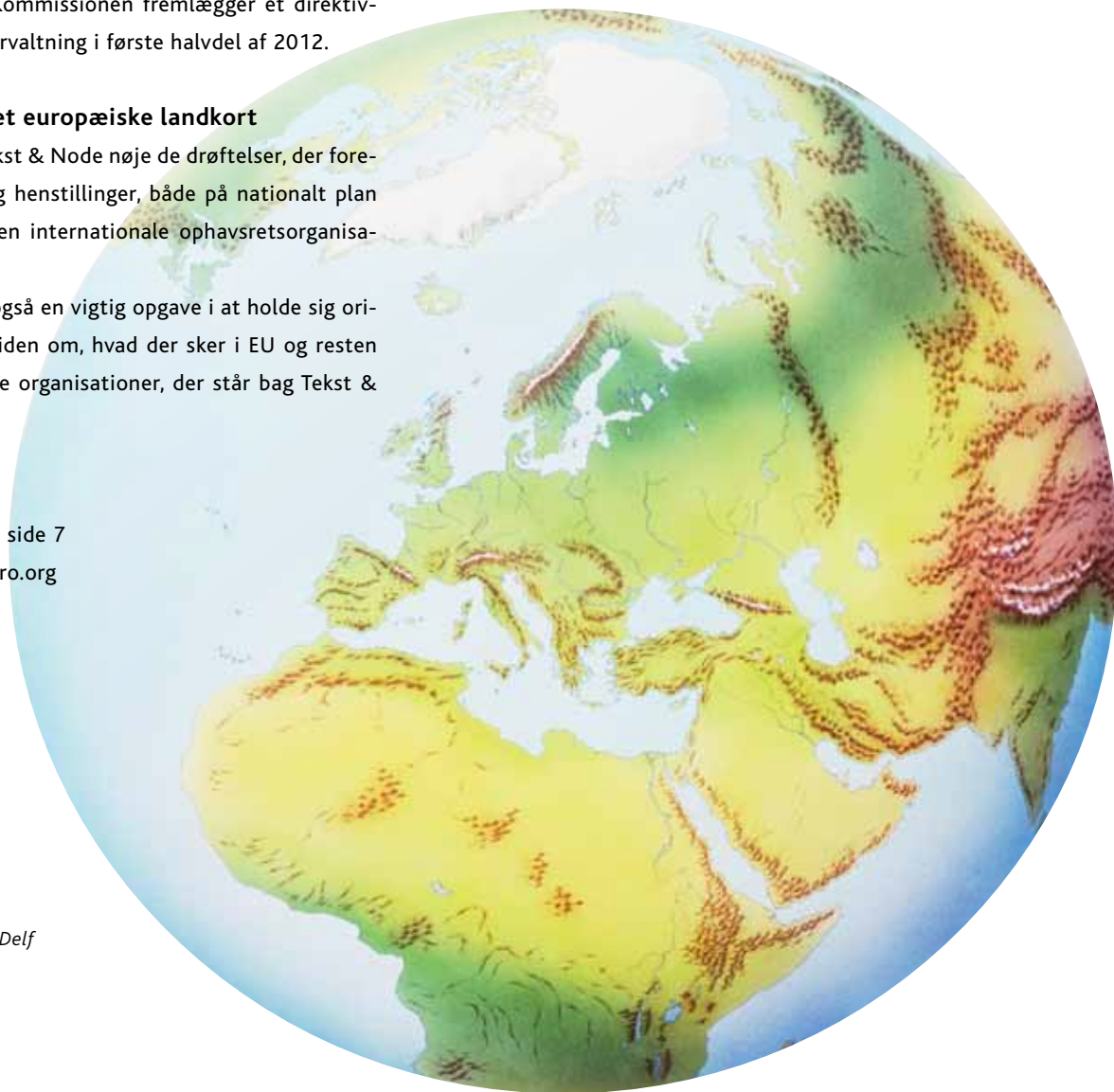
Tekst & Node har også en vigtig opgave i at holde sig orienteret og formidle viden om, hvad der sker i EU og resten af verden, videre til de organisationer, der står bag Tekst & Node.

Læs mere:

Om licenssystemer på side 7

Om IFRRO på www.ifrro.org

Foto: Getty Images. Brian Delf

Af Michala Hauge Kofoed

KULTURMINISTERIET SOM AKTIV SPILLER PÅ EU-BANEN

Lige nu har Kulturministeriet travlt med forberedelserne til formandskabet, hvor ministeriet har ansvaret for rådsarbejdsgruppen om ophavsret

- Der sker jo rigtig mange ting på ophavsretsområdet på internationalt plan, og det er derfor en spændende opgave, der ligger foran os, når Danmark overtager EU-formandskabet, fortæller Bente Skovgaard Kristensen, der er kontorchef for Kulturministeriets afdeling for Medier og Idræt. Men det bliver ikke kun spændende, Bente Skovgaard Kristensen fokuserer også på, at der, med de mange emner inden for ophavsret, skal skubbes godt på, derfor understreger hun, at – *Kulturministeriet lægger stor vægt på at sikre en fremdrift i EU-sagerne på ophavsretsområdet.*

Det drejer sig først og fremmest om et direktivforslag om anvendelser af forældreløse værker. Kommissionen fremlagde direktivforslaget i maj 2011. Forslaget behandles i øjeblikket i rådsarbejdsgruppen om ophavsret, hvor Kulturministeriet har en vigtig rolle som formand for gruppen. Parlamentet forventes at stemme om forslaget i begyndelsen af 2012. Bente Skovgaard Kristensen forklarer, at – *Udfordringen for det danske formandskab består i at finde et kompro-*

Kulturministeriet i Nybrogade, København

Foto: EPO

mis blandt medlemsstaterne, som man kan opnå enighed med Parlamentet om. Direktivforslaget har allerede været i en bred dansk høring. Folketinget har givet regeringen et forhandlingsmandat i sagen, som i hovedtræk går ud på, at Danmark lægger afgørende vægt på, at en fælleseuropæisk løsning skal tillade nationale løsninger for håndtering af ophavsretligt beskyttet materiale – det gælder for eksempel den danske aftalelicensmodel.

Globale drøftelser tages op i EU

The World Intellectual Property Organization (WIPO) er en international organisation, der arbejder med intellektuel ejendomsret. WIPO arbejder således blandt andet med ophavsret, patenter m.v. Organisationen er en af FNs særorganisationer og administrerer i alt 24 internationale traktater, der omhandler forskellige aspekter af immaterialretten. WIPO, der har 185 medlemsstater, er placeret i Geneve og har også indflydelse på debatten om ophavsret i EU-regi.

I WIPO-regi har der på det ophavsretlige område på det seneste været fokus på indskrænkninger og undtagelser til den ophavsretlige eneret. I november 2011 diskuterede WIPO's Standing Committee on Copyright and Related Rights (SCCR) blandt andet forslag til undtagelser i den ophavsretlige eneret på biblioteks- og arkivområdet. Samtidig drøfter man i øjeblikket tiltag i forhold til blinde og synshandicappede, og endelig diskuteres en mulig traktat for 'broadcasting organisations' samt en kommende diplomatisk konference i juni/juli 2012 om 'audiovisual performances'. – EU-landene vil som gruppe skulle forholde sig til WIPO-problemstillingerne. Det vil derfor også være det danske formandskabs opgave at koordinere EU-landenes fælles tilgang til spørgsmålene, slutter Bente Skovgaard Kristensen.

Læs mere om WIPO på www.wipo.int

HJÆLP TEKST & NODE MED AT FINDE RETTIGHEDSHAVERE

Kender du en forfatter, journalist, fotograf eller lignende, der ikke har fået vederlag fra Tekst & Node? Måske har han eller hun penge til gode

Hvert år bruger vi meget tid på at finde frem til rettighedshavere, der skal have penge for deres kopierede værker. Selvom vi finder langt de fleste, er der hvert år nogle, vi ikke kan komme i kontakt med.

Derfor opfordrer vi alle til at videreformidle budskabet om, at man kan registrere sig på www.tekstognode.dk/tilmelding eller skrive en mail til tekstognode@copydan.dk. På den måde kan vi udbetale til endnu flere rettighedshavere, hvis deres materiale dukker op blandt de kopier, vi får indberetninger om.

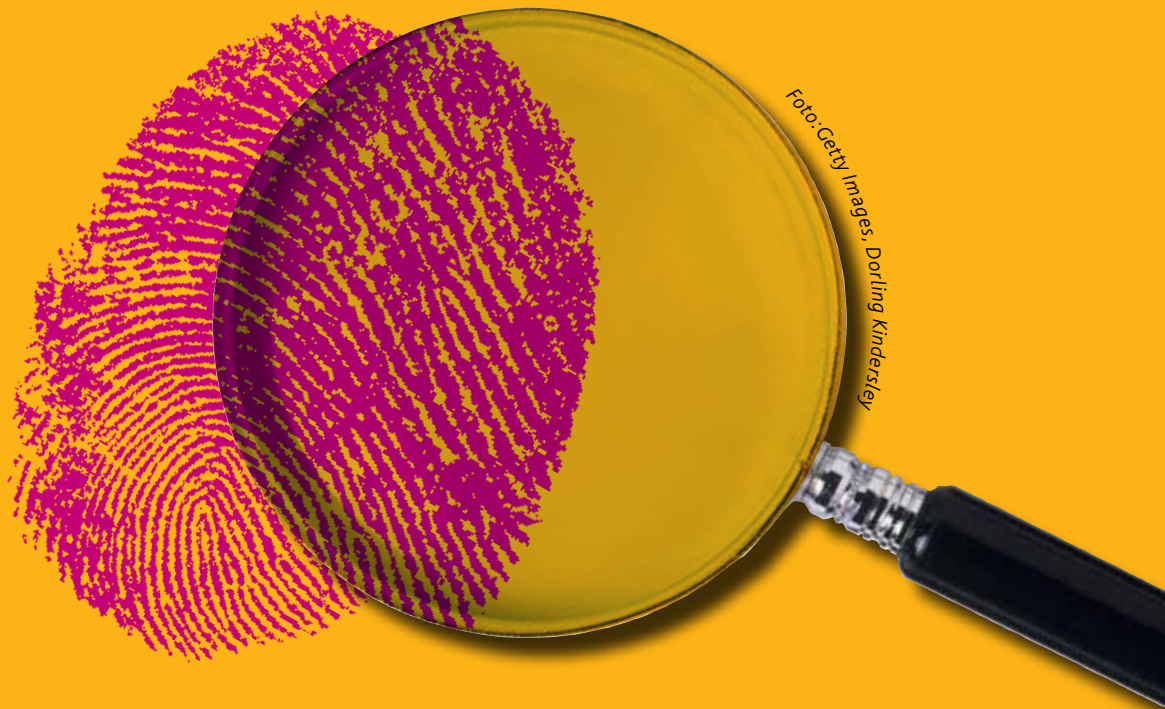

Foto: Getty Images, Dorling Kindersley

KORT NYT

Af Martin Klitgaard

AFTALER MED SOGNE

Tekst & Node har igennem en længere årrække haft kopi-aftaler med sognene, men på grund af en decentraliseret struktur inden for dette område har det været en udfordring at få lavet en indberetning, der kunne give et reelt billede af, hvilke rettighedshavere, der bliver kopieret. Derfor har Tekst & Node i løbet af 2011 kontaktet en lang række sogne direkte for at få dem til at deltage i processen med indberetning af deres kopiforbrug. Dette betyder, at Tekst & Node i løbet af 2012 og frem har et fundament for at udbetale penge fra sognene direkte til de rettighedshavere, hvis værker er blevet kopieret i sognene.

NYE UNDERSØGELSER I SAMARBEJDE MED KOMMUNERNES LANDSFORENING

Tekst & Node gennemførte i 2008, i samarbejde med Kommunernes Landsforening, en undersøgelse, der giver et mere præcist billede af specielt kommunernes kopiforbrug. Undersøgelsen omfattede forbruget i ti kommuner og viste, at kopiforbruget er væsentligt højere end hidtil antaget. I lyset af det øgede forbrug har Tekst & Node derfor lavet en ny rammeaftale med Kommunernes Landsforening pr.

1.1.2011, som kommunerne har tilsluttet sig. Aftalen har derudover dannet grundlag for en aftale med regionerne på den administrative del, eksempelvis regionsgårde og sygehuse.

NYE AFTALER TIL PRIVATE VIRKSOMHEDER

Vi har stadig de private virksomheder i fokus. Specielt de såkaldte MAX-aftaler, der stammer tilbage fra 1990'erne, er der ønske om at få erstattet med nye aftaler, der i højere grad afspejler det faktiske forbrug. Omkring årsskiftet 2010/2011 var der ca. 1200 virksomheder, der stadig havde denne aftale, men i løbet af 2011 er en stor del af MAX-aftalerne erstattet med nye aftaler, og pr. 1.1.2012 er det ikke længere muligt at have en MAX-aftale.

TEKST & NODE FIK NY HJEMMESIDE I 2011

Ændret design er det første, man lægger mærke til. Men de virkelige forandringer gemmer sig "under huden". Øget brugervenlighed og entydigt layout har haft topprioritet

I løbet af 2010 stod det klart, at Tekst & Nodes hidtidige hjemmeside ikke længere var tidssvarende. Brugerundersøgelser viste entydigt, at vores kunder og rettighedshavere havde for svært ved at finde de informationer, de søgte eller forventede at finde på siden. Resultatet var, at for mange "faldt fra" og opgav deres søgen efter informationer efter kort tid. Netop dette resultat af brugerundersøgelsen fik størst indflydelse, da vi udviklede en ny opbygning.

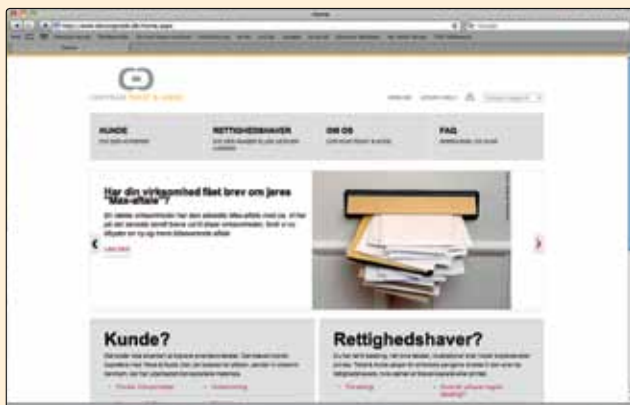
Hurtigt overblik

Vi har beholdt en topmenu, der giver en bred indgang til indholdet. Den er særligt velegnet for dem, der søger bred information om Tekst & Node eller om ophavsret generelt. Den store forandring er skabt med to nye, markante indgangsbokse på forsiden. De sikrer, at vores primære brugere, kunder og rettighedshavere, hurtigt kan skaffe sig et overblik over de informationer, der er relevante for dem.

Fra statisk til dynamisk

Hjemmesiden er blevet mere dynamisk og levende, og vi bruger i højere grad end tidligere siden til at afspejle aktiviteterne i Tekst & Node. Både med en større betoning på opdatering af nyheder, som vi kalder FOKUS, men også ved brug af bannere og billeder rundt på siden, der informerer om kampagner, messer eller andre tiltag, som vi synes, vores kunder og rettighedshaverne har gavn af at få at vide.

Velkommen til det nye www.tekstognode.dk. Vi modtager meget gerne ris, ros eller gode forslag på tekstognode@copydan.dk

Af Louise Ahrenfeldt

NODER OG SANGTEKSTER PÅ NETTET

Copydan Tekst & Node og musikrettighedshaverne har i disse år et banebrydende projektsamarbejde med Det Kongelige Bibliotek om digitalisering af danske, skrevne musikværker

Formålet med projektet er at udvikle en central distributionsportal for danske noder og sangtekster med becifringer. Portalen skal være til gavn for brugere og rettighedshavere og samtidig bevare skrevne musikværker som en del af kulturarven. Projektet er offentligt finansieret af blandt andre Det Kongelige Bibliotek, Kulturarvsstyrelsen og Styrelsen for Bibliotek og Medier.

Projektet er nu under teknisk udvikling, og man undersøger mulighederne for at skabe adgang for brugerne både i uddannelsesregi, via bibliotekssektoren, til kor og orkestre samt til privat brug.

- For kulturbevaringen har projektet stor værdi. I dag modtager Det Kongelige Bibliotek i kraft af pligtafleverings-

loven en kopi af alle udgivne noder. Disse værker bevarer biblioteket for eftertiden, men med dette projekt skabes der mulighed for at give digital adgang til de bevarede værker, samtidig med at nye værker bevares og formidles, fortæller Søren Clausen, chefkonsulent fra Det Kongelige Bibliotek, der forventer, at man kan være klar med en testversion af portalen medio 2012, som kan danne baggrund for finansiering og udvikling af en endelig produktversion.

Rettighedshaverne får betaling

Copydan Tekst & Node bidrager til klareringen af rettighederne, så der både kan digitaliseres ældre materiale og stilles nyere udgivelser til rådighed. Tekst & Node vil også sørge for, at musikrettighedshaverne får betaling for brugen, når portalen går i luften.

- For komponister og sangskrivere vil det blive en helt ny kanal til at synliggøre deres værker og samtidig opnå en indtjening for brugen af værkerne. Ligeledes vil en nem adgang til noder, hvor udbuddet er stort, og hvor prisen er rimelig, kunne hjælpe til at reducere omfanget af piratkopiering, fortæller Hans Dal, komponist og medlem af Danske Populærautorer.

Portalen bliver også en central distributionskanal for musikforlagene, som kan imødekomme kundernes efterspørgsel på en tidssvarende måde. Det forudser Jørgen Andresen,

der er musikforlægger og bestyrelsesmedlem hos KODA og Copydan Tekst & Node. - Musikforlagene kommer i stigende grad til at agere i en elektronisk verden. Der stilles fremdeles krav om virtuel levering. Idealet er, at produktionen leveres og konsumeres, hvor og hvornår kunden ønsker det. Den nye centrale distributionskanal har derfor spændende kommercielle og kulturelle aspekter, fordi størstedelen af musiklivets organisatoriske bagland står som garant for projektet. Forvaltningsorganisationerne og musikbranchen har et indlysende interessefællesskab i at registrere, digitalisere og distribuere det danske musikregister under overholdelse af kvalitetshensyn og ophavsretsmæssige krav.

Tekst & Node følger op på projektets udvikling på www.tekstognode.dk i løbet af det nye år.

Af Michala Hauge Kofoed

VI HAR IKKE FÅET KUK I KASKETTEN – KUN KOPIP

Med den gule kylling Kopiphans som talerør satte Tekst & Node reglerne for kopiering på dagsordenen i undervisningsverdenen

De kopieringsaftaler, som alle landets skoler og stort set alle uddannelser har indgået med os, rummer en række regler, der giver lærerne mulighed for at kopiere uddrag af bøger og andet tekstmateriale. Reglerne kan være svære at huske og lidt vanskelige at håndtere i en travl hverdag, hvor lærernes fokus er på deres undervisning og ikke på ophavs-

rettigheder. Det er da heller ikke en hemmelighed, at mange finder reglerne besværlige at overskue og "alt det der med ophavsret" kedeligt.

Ikke det rene kopip!

Maskotten Kopiphans er skabt med ønske om at formidle de lidt tunge regler på en uhøjtidelig og overskuelig måde. På www.kopiphans.dk og på plakater ved skolernes kopimaskiner fortæller han i billeder og korte sætninger om, hvor meget og hvad man må kopiere, hvis man har en aftale med Tekst & Node.

Hvad siger de på skolerne?

Der blev taget godt imod Kopiphans på de fleste skoler, og besøgstallet på hans hjemmeside har været pænt. Flere har meldt tilbage, at de er glade for, at reglerne blev formidlet enkelt. At det er en gul kylling, der bærer budskaberne under mottoet "Kopi or not kopi?", blev diskuteret internt i Tekst & Node, inden kampagnen blev lanceret i sommeren 2011. Derfor gennemførte vi en lille brugertest blandt lærere, der viste, at Kopiphans vækker opsigt og er et godt blikfang.

Kopiphans havde styr på sine klassikere, da han annoncerede i alle undervisningsverdenss fagblade.

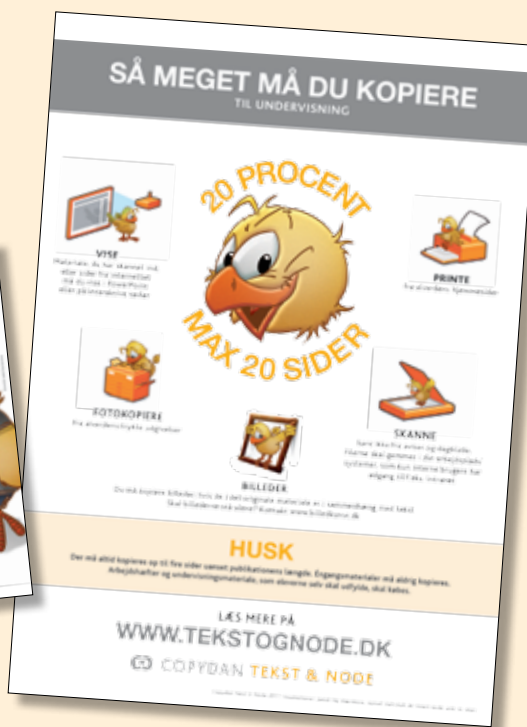

Kopiphans giver ikke op

Selvfølgelig har der også været knap så positive reaktioner, men heldigvis har de utilfredse givet os konstruktiv kritik. Det lader til, at der stadig er områder, hvor skolerne ønsker grundigere forklaringer – særligt er der usikkerhed overfor digitalisering og brug af ophavsretligt beskyttet materiale på interaktive tavler.

Vi vil gerne have meget mere respons end den, der spontant er kommet til os, og som vi har kunnet finde i debatter på internettet. Derfor vil vi også fremover lave brugertests på kampagnens indhold, så Kopiphans kan fortsætte med at formidle om kopiering af ophavsretligt beskyttet materiale på en overskuelig måde.

Plakaterne, der beskriver rammerne for kopiering, hænger ved skolernes og uddannelsernes kopimaskiner og printere. Se mere om rammerne for kopiering og kopieringsaftalerne på www.kopiphans.dk

COPYDAN BILLEDKUNST

Copydan BilledKunst er – ligesom Tekst & Node - en selvstændig forening i Copydanhuset. Vi repræsenterer alverdens billedskabere, når deres værker bruges i forskellige sammenhænge

Tekst & Nodes udbetalinger til billedskabere for fotokopiering i undervisningen sker i samarbejde med BilledKunst. Derudover er BilledKunsts primære forretningsområder:

- > Aftaler med undervisningsinstitutioner om brug af f.eks. digitale billeder i undervisningen (supplerer Tekst & Nodes aftaler inden for billedkunstområdet)
- > Opkrævning af kunstnernes 5 % vederlag ved erhvervs-mæssigt videresalg af kunstværker på auktioner mv. (følgeretsordningen)
- > Aftaler om brug af billeder på museer, forlag, TV-stationer, billeddatabaser på internettet mv.
- > Varetagelse af kunstnernes interesser ved individuel klarering af billedrettigheder og krænkelsessager

*Billedkunstner Peter Martensen
Foto: © Henrik Petit, billedkunst.dk*

Er du billedkunstner, kan du gratis tilmelde dig BilledKunst, så varetager vi dine rettigheder, hvis dine værker ønskes brugt af forlag, museer og mange andre. Læs mere på www.billedkunst.dk (fotografer henvises til fotograforganisationerne).

OM TEKST & NODE

Tekst & Node er bindeled mellem forfattere og udgivere på den ene side, og dem der kopierer tidsskrifter, faglitteratur, aviser, bøger, noder m.m. på den anden.

Vi har aftaler om kopiering med næsten alle uddannelsesinstitutioner og mange offentlige og private virksomheder. Med en aftale undgår man at skulle skaffe sig tilladelse fra hver enkelt forfatter og udgiver, hver eneste gang man kopierer.

Forfattere og udgivere får penge

De penge, Tekst & Node får fra institutioner og virksomheder, går direkte videre til dem, der har skrevet eller udgivet det kopierede materiale. Tekst & Node er på den måde med til at skabe grobund for, at ny kunst, viden og underholdning bliver til.

DE STÅR BAG COPYDAN TEKST & NODE

AUTORER

Akademikernes Centralorganisation

Copydan BilledKunst

Dansk Forfatterforening

Dansk Journalistforbund

Dansk Komponist Forening

Danske Jazz, Beat & Folkemusikautorer

Danske Populærautorer

Danske Skønlitterære Forfattere

Danske Dramatikere

FORLAG & UDGIVERE

Dansk Magasinpresses Udgiverforening

Dansk Musikforlæggerforening

Danske Dagblades Forening

Danske Specialmedier

Forlæggerforeningen

Foreningen af Danske Kulturtidsskrifter

Ugeaviserne, Foreningen af danske lokale ugeaviser

Universitetsforlagene i Danmark

EN KILDE TIL KUNST, VIDEN & UNDERHOLDNING

BRYGGERVANGEN 8, 2. SAL | 2100 KØBENHAVN Ø

TEKSTOGNODE@COPYDAN.DK | WWW.TEKSTOGNODE.DK

COPYDAN **TEKST & NODE**